I

(Резолюции, препоръки и становища)

СТАНОВИЩА

ЕВРОПЕЙСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

579-А ПЛЕНАРНА СЕСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ, 14.6.2023 г. — 15.6.2023 г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет: „Към Европейски съвет по продоволствена политика като нов модел на управление в бъдещата рамка на ЕС за устойчиви продоволствени системи“

(становище по собствена инициатива)

(2023/C 293/01)

Докладчик: **Piroska KÁLLAY**

Решение на Пленарната асамблея	25.1.2023 г.
Правно основание	Член 52, параграф 2 от Правилника за дейността
	Становище по собствена инициатива
Компетентна секция	„Земеделие, развитие на селските райони, околна среда“
Приемане от секцията	1.6.2023 г.
Приемане на пленарна сесия	14.6.2023 г.
Пленарна сесия №	579
Резултат от гласуването	
(„за“/„против“/„въздържал се“)	179/1/2

1. **Заключения и препоръки**

1.1. Продоволствената система на ЕС е на кръстопът и е изправена пред многостранна криза, която включва различни взаимосвързани екологични, климатични, здравни и социални предизвикателства. Предвид неотложността на кризата в продоволствените системи и необходимостта от бърза промяна на поведението, Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) счита, че неговият призив за създаване на Европейски съвет по продоволствена политика (ЕСПП) е по-навременен от всякога.

1.2. ЕИСК счита, че създаването на ЕСПП би спомогнало за постигането на по-интегриран и основан на участието подход към изготвянето на продоволствени политики, би ускорило съгласуването на политиките на равнището на ЕС, на национално и местно равнище и, което е най-важно, би повишило качеството и легитимността на продоволствената политика на ЕС. Това би допринесло и за насърчаване на по-устойчиво и балансирано развитие на селските и градските райони.

1.3. ЕИСК приветства обявяването на рамката на ЕС за устойчиви продоволствени системи, която ще положи основите на системните промени, които трябва да бъдат извършени от всички заинтересовани страни в продоволствената система; подчертава, че настоящата Комисия би трябвало незабавно да предложи рамка за своевременно справяне с предизвикателствата пред продоволствените системи — всяко забавяне би изложило на риск успеха на стратегията „От фермата до трапезата“; призовава Комисията да се ангажира със структурирано участие на заинтересованите страни и гражданското общество в новото управление на тази рамка за устойчиви продоволствени системи и посочва, че идеята за ЕСПП би се вписала в нея по подходящ начин.

1.4. ЕИСК отбелязва съществуването на свързани с храните платформи на местно, регионално и национално равнище, но счита, че тези съществуващи форуми не са достатъчни за ефективното постигане на устойчива и справедлива продоволствена сигурност и готовност за устойчивост на равнището на ЕС. По тази причина ЕИСК счита, че продоволствената демокрация трябва да бъде допълнително укрепена и включена в процеса на продоволствената политика.

1.5. ЕИСК счита, че Европейският съвет за продоволствена политика би трябвало да бъде научно обоснована, многостранна и многостепенна платформа и институционална и независима структура със следния потенциален състав:

— академични експерти и учени,

— участници във веригата за доставки на храни (земеделски стопани, предприятия за производство на храни и преработватели, търговци на дребно, профсъюзи и др.), участници от образователната система и организации на гражданското общество (мрежи за борба с бедността, хранителни банки, социални платформи, НПО в областта на околната среда и развитието), както и представители на младежта. Силно се препоръчва също и участието в ЕСПП на социалните партньори, за да се обмислят необходимите промени на пазара на труда.

— институционални представители (Парламент, Съвет, Комисия, ЕИСК, Европейски комитет на регионите (КР).

След първоначалния етап ЕСПП би трябвало да включва и представители от местното, регионалното и националното равнище и съвети по продоволствена политика, като се гарантира организирана свързаност между съответните равнища и право на равно участие на представителите на държавите членки на равнището на ЕС. В момента националните съвети по продоволствена политика не са достатъчно широко разпространени, за да се гарантира, че всички държави са еднакво представени.

1.6. ЕСПП ще трябва да бъде надеждна и прозрачна структура и да допринася за решаването на продоволствените въпроси, определени като предизвикателства в целите за устойчиво развитие на Програмата на ООН до 2030 г. По-специално, ЕСПП би трябвало:

1.6.1. да бъде институционален орган, към който институциите на ЕС да бъдат ангажирани и да се гарантира политическо участие;

1.6.2. да бъде постоянен източник на разумни съвети и основани на факти варианти на политиката и препоръки относно посоката на развитие на продоволствената система на ЕС, по отношение на които институциите на ЕС би трябвало да бъдат задължени да предоставят обратна информация и мотивирани отговори;

1.6.3. да подобрява съгласуваността между областите на политиката (като Общата селскостопанска политика, Общата политика в областта на рибарството, правото на храна, законодателството, свързано със здравословното хранене, обществените поръчки, политиките в областта на образованието и т.н.) и да насърчава социалните иновации за постигане на благосъстояние на всички участници в хранителната верига, като взема предвид необходимостта от приемственост между поколенията земеделски стопани. По-специално ЕИСК счита, че е важно в образователната система да се установи приоритетно съдържание относно храненето, като се включат както хранително-вкусовия сектор, така и съответните образователни органи;

1.6.4. накрая, да осигури мрежа от СПП на равнището на ЕС, като създаде платформа за обмен на най-добри практики и познания за насочване и оказване влияние върху политиката на ЕС.

1.7. ЕИСК изразява готовност да осигури място за свикване на Европейския съвет по продоволствена политика. Вече съществува успешен пример с Европейската платформа на заинтересованите страни в областта на кръговата икономика — съвместна инициатива на ЕИСК и Комисията.

2. **Контекст**

2.1. Нашите продоволствени системи са изправени пред многостранна криза, която се характеризира с различни взаимносвързани предизвикателства, които се отнасят до ([1]): околната среда (емисии на парникови газове, свързани с начина, по който произвеждаме, обработваме и консумираме храната ни, загуба на биологично разнообразие, изчерпване на рибните запаси, загуба на органични вещества в почвата и ерозия на почвата, наред с другото), здравето (увеличаване на свързаните с храненето заболявания), изчезване на стопанствата, липса на достъп до устойчива и здравословна храна и лоши условия на труд. В същото време продоволствените системи вече изпитват затруднения под натиска на многобройните климатични сътресения, променящите се метеорологични условия, разрушаването на екосистемите и деградацията на земята, почвите и водните пътища. И накрая, дебатите относно продоволствените системи все по-често са предмет на подвеждаща информация и комуникация.

([1]) Transforming Europe's food system — Assessing the EU policy mix (Трансформиране на европейската продоволствена система — Оценка на комбинацията от политики на ЕС) — Европейска агенция за околна среда (europa.eu) и проф. De Schutter, презентация в ЕИСК на 14 април 2023 г.

2.2. Понастоящем Европейската комисия изготвя нова рамка на ЕС за устойчиви продоволствени системи, която е предвидена в стратегията „От фермата до трапезата“ и предстои да бъде публикувана до края на 2023 г. Чрез рамката ще се положат основите на системните промени, които трябва да бъдат извършени от всички заинтересовани страни в продоволствената система, включително създателите на политики, стопанските субекти и потребителите, за да се ускори преходът към устойчива продоволствена система на ЕС. Рамката също така ще осигури основа за бъдещия модел на управление на продоволствените системи и ще допринесе за изпълнението на целите за устойчиво развитие (ЦУР), което изисква съвместни всеобхватни решения, включващи различни отдели, министерства, сектори и цялата верига за доставка на храни. ЕИСК призовава за спешно въвеждане на рамка за устойчиви продоволствени системи, за да се отговори своевременно на предизвикателствата пред продоволствените системи — всяко забавяне би изложило на риск успеха на стратегията „От фермата до трапезата“. Рамката би трябвало да включва обвързани със срокове цели, показатели, които позволяват измерване на напредъка, и коригиращи механизми, които да бъдат предприети, ако целите не бъдат постигнати.

2.3. За да се насърчи преходът на продоволствената система към по-устойчиви резултати, в предходни становища на ЕИСК ([2]), както и на други експерти и организации на гражданското общество, все повече се изтъква необходимостта от укрепване на продоволствената демокрация. Предвид натиска на кризата в продоволствената система ([3]), предизвикана несъмнено и от войната в Украйна, и необходимостта от бърза промяна на поведението, няма много време за губене по отношение на насърчаването на по-ефективни и легитимни механизми за управление. Счита се, че чрез увеличаване на участието на широката общественост и на заинтересованите страни в продоволствената система демократичните иновации, например съветите по продоволствена политика (СПП), ще насърчат качеството и легитимността на изготвянето на продоволствени политики ([4]).

2.4. СПП се определят като общностни коалиции от различни заинтересовани страни, които работят заедно за решаване на проблеми, свързани с храните в определен географски регион ([5]). Точността на термина „политика“ се поставя под въпрос, тъй като някои от тези съвети, продоволствени коалиции или комитети искат да избегнат възприемането им като политически, докато други се фокусират върху програми, но също и върху политиката. Тези организации, стремящи се към приобщаване и демократични принципи, включват заинтересовани страни от цялата продоволствена система, като обединяват отделни лица, органи на местното самоуправление, организации с нестопанска цел и представители на различни икономически сектори — селско стопанство, здравеопазване и образование — за да си сътрудничат в инициативи в областта на продоволствената политика, които насърчават достъпа до здравословна, финансово достъпна и устойчива храна за всички членове на общността, в която са създадени.

2.5. Първите СПП се появяват в САЩ през 80-те години на миналия век ([6]) и оттогава броят и разнообразието им непрекъснато се увеличават. Въпреки че Европа закъсня с движението на СПП, през последното десетилетие те се появяват бързо по целия континент ([7]). Според научната литература създаването на СПП в Европа реално стартира с ратифицирането през 2015 г. на Пакта за градската продоволствена политика от Милано — международно споразумение за градски продоволствени политики, подписано от над 260 града по света, което подкрепя създаването на СПП в няколко европейски града/региона. СПП възникват и в селски или крайградски райони, без да са пряко свързани с даден град ([8]).

2.6. Обикновено СПП действат на регионално и/или местно равнище, въпреки че съществуват няколко СПП на държавно/провинциално и национално равнище. Те често са начин за възстановяване на връзката на градовете с производството на храни в околните региони и за осигуряване на ефективно управление на продоволствените политики на местно и регионално равнище, но могат да бъдат от значение и за извънградските общности. Те могат да се тълкуват като

([2]) Наред с други: Становище Европейския икономически и социален комитет относно „Приносът на гражданското общество за разработването на всеобхватна продоволствена политика в ЕС“ (становище по собствена инициатива) (ОВ C 129, 11.4.2018 г., стр. 18) и Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите Стратегия „От фермата до трапезата“ за справедлива, здравословна и екологосъобразна продоволствена система“ (COM(2020) 381) (ОВ C 429, 11.12.2020 г., стр. 268).

([3]) Вж. докладите на Междуправителствения комитет по изменение на климата (МКИК): https://www.ipcc.ch/report/sixth-assessment-report-cycle/

([4]) *Power to the people? Food democracy initiatives' contributions to democratic goods* (Власт за хората? Приносът на инициативите за продоволствена демокрация за демократичните блага), Jeroen J. L. Candel, май 2022 г.

([5]) Вж. определенията в следните научни статии: Opportunities and challenges of food policy councils in pursuit of food system sustainability and food democracy–a comparative case study from the Upper-Rhine region (Възможности и предизвикателства пред съветите по продоволствена политика в стремежа към устойчивост на продоволствената система и демокрация на храните — сравнително проучване на конкретен случай от региона на Горен Рейн) (Mooney, 2022 г.) и Food Policy Councils: Lessons learned (Съвет по продоволствена политика: Извлечени поуки) (Harper et al., 2009 г.).

([6]) Първият Съвет за продоволствена политика в САЩ е създаден в Ноксвил, Тенеси, през 1982 г.

([7]) Примери за европейски СПП или подобни градски продоволствени инициативи могат да се видят в проектите по линия на „Хоризонт 2020“ и „Хоризонт Европа“, които се фокусират върху политиките в областта на хранително-вкусовата промишленост и инструментите за подобряване на продоволствените системи, например Cities2030, FoodSHIFT 2030, FoodCLIC, FEAST и FOOD TRAILS.

([8]) Franzen-Castle, L.*и др*. Engaging Rural Community Members with Food Policy Councils to Improve Food Access: Facilitators and Barriers (Ангажиране на членовете на селските общности в съветите по продоволствена политика за подобряване на достъпа до храни — способстващи фактори и бариери). *Journal of Hunger & Environmental Nutrition* (Списание за глада и екологичното хранене) 17, стр. 207—223 (2022 г.).

мрежи, които свързват целта за устойчивост с целите за демокрация и добро управление, като инициират процеси на участие, сътрудничество и обсъждане сред земеделските стопани, предприемачите в областта на храните, потребителите и други. Сред основните примери в Европейския съюз са каталунският СПП ([9]) (създаден през 2017 г.), чийто управителен орган се състои от 33 членове, включително регионални и местни органи, ключови участници във веригата за доставки на храни, хора от селските райони (но се обмисля разширяване с петима нови членове, представляващи, наред с останалото, Министерството на образованието, културата, равенството и феминизма) и който работи с 42 града, както и Мрежата на съветите по продоволствена политика (2016 г.), която обединява 30 местни СПП въз основа на подхода „отдолу нагоре“ (предимно от Германия) и 40 учредителни инициативи.

2.7. В ЕС има по-малко примери за национални СПП. Във Франция Националният продоволствен съвет (CNA ([10])) е независим консултативен орган към министрите, с който се провеждат консултации относно развитието на продоволствената политика и който изготвя становища, за да допринася както за обществените решения, така и да осведомява различните заинтересовани страни в хранителната верига по теми като качество на храните, информация за потребителите, хранене, здравна сигурност, достъп до храна и предотвратяване на кризи. Terres en ville — френската мрежа на заинтересованите страни в областта на градската селскостопанска и продоволствена политика ([11]), създадена през 2000 г., обединява френски градове и селскостопански камари ([12]) с общи цели за съвместно изграждане на метрополно селско стопанство и селскостопански политики между местните служители на изборна длъжност и професионалисти. Тези териториални продоволствени проекти се финансират и ръководят от публичните власти, което понякога води до напрежение с други институционални равнища. Опитът показва, че гражданите не участват в разработването на продоволствените политики (на местно и национално равнище). В Португалия през 2018 г. е създаден Национален съвет по продоволствена сигурност и хранене (CONSANP) ([13]). В Люксембург в Коалиционното споразумение на Люксембург за периода 2018—2023 г. ([14]), е планирано създаването на орган, включващ множество заинтересовани страни, наречен Национален съвет по продоволствена политика, но все още не е уредено официално. В Нидерландия се подготвя гражданска среща на високо равнище относно бъдещето на селското стопанство, но досега тя не е получила подкрепа/финансиране от страна на лицата, вземащи политически решения ([15]).

2.8. Заслужава да се спомене и Скандинавската лаборатория за продоволствена политика (Nordic Food Policy Lab), създадена от и за Скандинавския съвет на министрите ([16]), чиято цел е „да подпомага решаването на продоволствените въпроси, определени като предизвикателства в целите на устойчивото развитие на Програмата на ООН за 2030 г.“

2.9. В своите становища ([17]) ЕИСК призова за създаването на „Европейски съвет по продоволствена политика“, който да спомогне за постигането на по-интегриран и основан на участието подход към изготвянето на продоволствени политики, да ускори съгласуването на политиките на равнището на ЕС, на национално и местно равнище, да предостави на заинтересованите страни платформа за взаимно учене чрез обмен на добри практики и да гарантира, че се вземат предвид всички гледни точки от различните сектори.

2.10. Целта на настоящото становище по собствена инициатива е да предостави конкретни идеи за управление на продоволствените системи и за съдържателно и структурирано участие на гражданското общество, включително на младите хора, в разработването, наблюдението и прилагането на продоволствените политики. В становището се разглеждат също и начините за включване на органите, отговарящи за образованието, и на представителите на гражданското общество, представляващи училищата и родителите на учениците, за да се насърчи ранното обучение на бъдещите поколения по въпросите на устойчивата и здравословна храна, въз основа на неотдавнашната работа в сферата на образованието на младите хора ([18]) и на схемата на ЕС за училищата ([19]).

3. **Извлечени поуки от съществуващите СПП на местно и национално равнище**

3.1. Съществуващите СПП представляват мозайка от организации с разнообразна правна и организационна форма и структура, мисия, цели и дейности, които са съобразени с нуждите и приоритетите на градската общност, на която служат, като варират от организации с нестопанска цел през хибридни форми до държавни органи/органи на местното самоуправление. Те имат различни подходи и методологии за участие по отношение на разработването и трансформирането на градските продоволствени системи.

([9]) Consell Català de l'Alimentació.
([10]) Le CNA: www.cna-alimentation.fr/
([11]) Terres en villes: www.terresenvilles.org/
([12]) Монпелие, Руан, Воарон, Хавър, Артоа (Бетюн, Брюе-ан-Артоа), Дуе, Анже, Рен, Сен-Назар, Нант, Лориен, Тулуза, Гренобъл, Сент-Етиен, Лион, Безансон, Дижон, Нанси, Мец, Амиен, Лил, Оксер, Поатие (2022 г.).
([13]) Conselho Nacional de Segurança Alimentar e Nutricional entra em funcionamento.
([14]) Съвет по продоволствена политика: https://food.uni.lu/projects/research-projects/food-policy-council/
([15]) https://g1000landbouw.nl/
([16]) Скандинавска лаборатория за продоволствена политика: www.norden.org/en/nordic-food-policy-lab
([17]) Наред с други: ОВ C 129, 11.4.2018 г., стр. 18 и ОВ C 429, 11.12.2020 г., стр. 268.
([18]) Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предоставяне на възможности на младите хора да постигнат устойчиво развитие чрез образование“ (становище по собствена инициатива) (ОВ C 100, 16.3.2023 г., стр. 38).
([19]) Информационен доклад на ЕИСК относно „Оценка на схемата на ЕС за училищата“.

3.2. Изглежда, че във всички тези организации преобладава една обща цел, а именно необходимостта от изграждане на устойчива, по-здравословна, прозрачна и по-справедлива продоволствена система за всички. Сред другите цели на регионалните и местните СПП са постигане на продоволствен суверенитет, разработване на по-кратки и местни вериги за доставка на храни, намаляване на хранителните отпадъци, създаване на общински градини, свързване на градовете и селските райони, разработване на местни пазари на храни, насърчаване на градското земеделие и стимулиране на динамична култура по отношение на храните.

3.3. За да постигнат тази цел, тези организации се занимават с широк спектър от дейности, които невинаги включват разработване на политики, съвети в областта на политиката или промяна на политики. Повечето СПП възникват в резултат на подходи „отдолу нагоре“ и подпомагат работата в мрежа, застъпничеството, образованието, повишаването на осведомеността и разработването на проекти. Други, например във Франция, се ръководят от политиката.

3.4. Целта на общностните СПП е да превърнат „продоволствената демокрация“ в процедурен ръководен принцип. Организационните структури за координиране, консултиране и т.н. позволяват на различни заинтересовани страни да участват в ръководни, помощни, партньорски и други роли, свързани със самоуправление. Членството в СПП най-често е отворено за всеки, който се интересува от въпросите на устойчивата продоволствена система и желае да спазва демократичните принципи. Извън редовното членство СПП често изграждат институционални партньорства с правителствени агенции, предприятия и организации на гражданското общество, които са активни в трансформирането на настоящите продоволствени системи към постигането на устойчивост. Тези партньорства се основават също и на демократични практики, включително колективен контрол и вземане на решения. Накрая, но не и по важност, СПП си партнират с правителството (органите на местно самоуправление), което е основен израз на демократично управление.

3.5. От гледна точка на СПП, устойчивостта на продоволствените системи е всеобхватна цел, като се работи по стратегически (общи) цели, като например подкрепа на устойчивите продоволствени системи, увеличаване на достъпа до и познанията за здравословните и устойчиви хранителни режими, борба с разхищението на храна чрез кръговата икономика, подкрепа на икономическото развитие, насърчаване на справедливостта в продоволствената система, насърчаване на екологичната устойчивост и увеличаване на познанията за и търсенето на здравословни храни.

3.6. В европейските СПП преобладават два вида правни форми: сдружения и организации с нестопанска цел, структури, създадени „отдолу нагоре“ от гражданското общество, и структури, създадени „отгоре надолу“ от местните общински власти. Освен граждани, повечето СПП обединяват широк кръг от членове, включително частни предприятия, публични администрации и заинтересовани страни в сектора на храните, здравеопазването и образованието. Те обединяват и широко представителство на социални групи от местната общност.

3.7. Финансирането на СПП се различава значително. Някои СПП разполагат с платен персонал и/или (широко) финансирани програми и проекти, други разчитат изцяло на вноски и доброволци. Източниците на финансиране варират от годишна правителствена подкрепа до членски внос, безвъзмездни средства за научни изследвания или други, подкрепа от частни фондации и дарения. Дейностите по набиране на средства, вноските на членовете, даренията и публичните субсидии/безвъзмездни средства са основните източници на финансиране за СПП, учредени като организации с нестопанска цел или сдружения, докато СПП, учредени от общинските власти, разчитат най-вече на годишен бюджет от градския съвет.

3.8. Съществуват и потенциални „подводни камъни“: проучванията показват, че СПП могат да имат и отрицателни страни и/или невинаги да функционират оптимално ([20]), например ако най-уязвимите групи са недостатъчно представени или ако изразителите на запазени интереси имат голямо влияние. Друго важно предизвикателство е, че качеството на обсъжданията зависи от равнопоставеното участие, доброто улесняване на процесите и съсредоточаването върху знанията/ценностите, а не върху интересите. Поради това ЕИСК подчертава необходимостта от действително приобщаване и качествени обсъждания в рамките на СПП, което изисква да се излезе извън рамките на откритото членство, за да се гарантира истинска представителност, по-специално на традиционно слабо представените групи в обществото.

3.9. Освен това ЕИСК счита, че СПП би трябвало да се ангажират с младите поколения, включително чрез образование. Образованието в областта на устойчивите продоволствени системи би трябвало да бъде приоритетно за бъдещите поколения, като се съсредоточи върху познанията за устойчива и здравословна храна, за производствената верига от началото до края, за да се определи кой и как я произвежда и да се обясни какво е разпределението, което се извършва в нашата продоволствена система — от земеделския производител или животновъда до крайния продукт, който се консумира от гражданите. Ето защо

([20]) Power to the people? Food democracy initiatives' contributions to democratic goods (Властта на хората? Приносът на инициативите за продоволствена демокрация за демократичните блага).

ЕИСК препоръчва ангажирането в СПП на компетентните органи в сферата на образованието, които, в координация с хранително-вкусовата промишленост, могат да определят приоритетното продоволствено съдържание за образователната система. Освен това, образованието на децата би трябвало да бъде подкрепено от учене през целия живот за родителите и образование на гражданите ([21]).

4. **Призив за създаването на Европейски съвет по продоволствена политика**

4.1. Създаването на СПП „отдолу нагоре“ има богата традиция, но не успя да повлияе на напредъка и устойчивостта на европейско равнище. Реформата в управлението на продоволствените системи е неизбежна и трябва да бъде извършена по начин, който възстановява демокрацията и отчетността на продоволствените системи. Бъдещата рамка на ЕС за устойчиви продоволствени системи изисква внимателно управление, което да гарантира координирани промени във всички сектори. Именно чрез повишаване на отчетността и участието може най-ефективно да се заобиколи правото на вето на заварените служители, които са слабо заинтересовани от промяната, и редовно да се оценява, преразглежда и подобрява въздействието на една наистина всеобхватна продоволствена политика. Ето защо ЕИСК счита, че създаването на Европейски съвет по продоволствената политика ще бъде толкова важна стъпка към осъществяването на цялостна визия за продоволствената политика ([22]).

4.2. Един Европейски съвет по продоволствената политика следва:

4.2.1. да бъде научно обоснован и да осигурява механизъм за научни консултации; да бъде надежден и да осигурява надеждни научни изследвания и консултации.

4.2.2. да има следния състав:

— академични експерти и учени (в рамките на ЕСПП или като консултативен съвет);

— участници във веригата за доставки на храни (земеделски стопани, предприятия за производство на храни и преработватели, търговци на дребно, профсъюзи и др.), участници в образователната система и организации на гражданското общество (мрежи за борба с бедността, хранителни банки, социални платформи, НПО в областта на околната среда и развитието), както и представители на младежта и социалните партньори;

— институционални представители (Парламент, Съвет, Комисия, ЕИСК, КР).

4.2.3. След първоначалния етап ЕСПП би трябвало да включва и представители на местно, регионално и национално равнище и съвети по продоволствена политика с организирана свързаност между съответните равнища. В момента националните съвети по продоволствена политика не са достатъчно широко разпространени, за да гарантират, че всички държави са еднакво представени.

4.2.4. да бъде институционален орган, с който Европейските институции би трябвало да се ангажират и да осигурят политическо участие: независим, авторитетен орган за дългосрочно планиране, орган, който не е част от министерство, на който да се гласува доверие (водещ орган), с цел да се подпомогне насочването на бъдещето на храните към устойчиви продоволствени системи, и да действа като лост.

4.2.5. да бъде постоянен източник на разумни съвети и основани на факти варианти на политиката и препоръки относно посоката на развитие на продоволствената система на ЕС, по отношение на които институциите на ЕС би трябвало да бъдат задължени да предоставят обратна информация и мотивирани отговори. ЕСПП би трябвало да проучва вариантите за това как да се изпълняват и проследяват съществуващите ангажименти на ЕС, да оценява националните планове за продоволствена политика и да ги превръща в политически условия, които осигуряват социален напредък чрез храните. Би трябвало най-сетне да започне дискусия относно функционирането на световните продоволствени системи.

4.2.6. да подобрява съгласуваността между областите на политиката (като общата селскостопанска политика, общата политика в областта на рибарството, правото на храна, законодателството, свързано със здравословното хранене, обществените поръчки, политиките в областта на образованието и т.н.) и да насърчава социалните иновации за постигане на благосъстояние на всички участници в хранителната верига, като взема предвид необходимостта от приемственост между поколенията земеделски стопани;

([21]) ОВ C 100, 16.3.2023 г., стр. 38.

([22]) Доклад на Международната експертна група за устойчиви продоволствени системи (IPES Food): CFP_FullReport.pdf (ipes-food.org), и De Schutter, O., Jacobs, N. and Clément, C., 2020 г.„A 'Common Food Policy' for Europe: How governance reforms can spark a shift to healthy diets and sustainable food systems“ („Обща продоволствена политика за Европа — как реформите в управлението могат да предизвикат промяна към здравословен начин на хранене и устойчиви продоволствени системи“), *Food Policy 96*.

4.2.7. по отношение на СПП, да подкрепя (финансово и структурно) и да насърчава подходите „отдолу нагоре“ към устойчиви местни/регионални/национални продоволствени системи, да се бори с разделението между селските и градските райони и с поляризацията между производители и потребители, като подкрепя гражданския диалог (включително представители на младежта, уязвимите и маргинализираните групи от обществото, участници в селските райони, социални партньори), да дава възможност за системно развитие на СПП, като насърчава полезните взаимодействия между местните власти и гражданското общество;

4.2.8. накрая, да осигури мрежа от СПП на равнището на ЕС, като създаде платформа за обмен на най-добри практики и познания за насочване и оказване влияние върху политиката на ЕС.

4.2.9. да осигурява полезни взаимодействия с други съществуващи платформи на ЕС, например Коалицията на ЕС за продоволствена политика ([23]), Платформата за хранителните отпадъци ([24]), Европейската платформа на заинтересованите страни в областта на кръговата икономика (ECESP) ([25]) и Пакта на ЕС за селските райони ([26]).

4.3. ЕИСК е готов да осигури място за свикване на Европейския съвет по продоволствена политика. Вече съществува успешен пример с Европейската платформа на заинтересованите страни в областта на кръговата икономика — съвместна инициатива на ЕИСК и Комисията ([27]).

Брюксел, 14 юни 2023 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Oliver RÖPKE

([23]) Коалиция за продоволствена политика на ЕС.
([24]) Платформа на ЕС по въпросите на загубата и разхищението на храни.
([25]) Европейска платформа на заинтересованите страни в областта на кръговата икономика.
([26]) Пакт за селските райони. https://rural-vision.europa.eu/rural-pact_bg
([27]) Европейска платформа на заинтересованите страни в областта на кръговата икономика.